

4. Mozgova V.A. The Historical Development of the Public Works as a Way of Punishment / V.A. Mozgova // State and Law. – 2009. – the publication 44. – P. 543-548.
5. About Court (the decree №3) : the decree of the Council of People's Commissars of the RSFSR // The history of the USSR and RSFSR legislation about criminal procedure, court and public prosecuracy organisation. 1917-1954 / Under edit. S.A. Golunskiy. – Moscow. : Law literature state publication, 1955. – P. 47.
6. Bogaturyov I.G. The Criminal Punishments not Connected with Confinement (the theory and practise of their execution by the Penal Inspectorate) : thesis... doctor of law / I.G. Bogaturyov ; Kiev national university of internal affairs. – K., 2006. – 434 p.
7. The public works – their history and actual state [Electronic resource]. – Access mode : http://www.pechersk.kyiv-city.gov.ua/ukr/?mode=news&need_id=333
8. About ratification of the Regulation of the organisation and execution procedure of the remunerative public works and nullifying some acts of the Cabinet of Ministers of Ukraine [Electronic resource] : the Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 10th September 2008 №839. – Access mode : <http://www.rada.gov.ua>
9. The Administrative Offences Code of Ukraine : existing legislation with some supplements and amends dated 15th February 2011 : [according to the official text]. – K. : Alerta ; Educational Literature Centre, 2011. – 216 p.
10. About Amending the Administrative Offences Code of Ukraine for aggravating the responsibility for some offences [Electronic resource] : the Law of Ukraine dated 2nd December 2010 №2744-VI. – Access mode : <http://www.rada.gov.ua>
11. About ratification of the Regulation of the Procedure of the public works as a way of an administrative penalty execution [Electronic resource] :The State Department for the Execution of Sentences Order dated 25th February 2009 №35. – Access mode : <http://www.rada.gov.ua>
12. Alimov K.O. Historical origins of the public works institution and its development perspectives in the law field / K.O. Alimov // the Herald of Zaporizhzhya national university. – 2011. – №1. – P. 169-175.

УДК 341.4: 342.9

**СТАТУС ПЕРЕКЛАДАЧА В АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНОМУ
ПРОВАДЖЕННІ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ
ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ**

Бережна І.А., к.ю.н., викладач
Бережний О.Р., студент

Запорізький національний університет (aclas09@rambler.ru)

У статті на основі аналізу чинного законодавства розкрито зміст, сутність процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні як сукупності прав, обов'язків та відповідальності, які характеризують його місце і роль як учасника відповідного провадження. Розглянуто співвідношення процесуального статусу

перекладача в адміністративно-деліктному провадженні та інших видах проваджень за законодавством України.

Ключові слова: перекладач, адміністративно-деліктне провадження, процесуальний статус, права, обов'язки, відповідальність.

Бережная И.А., Бережной А.Р. СТАТУС ПЕРЕВОДЧИКА В АДМИНИСТРАТИВНО-ДЕЛИКТНОМ ПРОИЗВОДСТВЕ: СРАВНИТЕЛЬНО-ПРАВОВОЙ АСПЕКТ ПО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВУ УКРАИНЫ / Запорожский национальный университет, Украина

В статье на основе анализа действующего законодательства раскрыто содержание, сущность процессуального статуса переводчика в административно-деликтном производстве как совокупности прав, обязанностей и ответственности, которые характеризуют его место и роль в качестве участника соответствующего производства. Рассмотрено соотношение процессуального статуса переводчика в административно-деликтном производстве и других видах производств по законодательству Украины.

Ключевые слова: переводчик, административно-деликтное производство, процессуальный статус, права, обязанности, ответственность.

Berezhnaya I.A., Berezhnoy A.R. STATUS OF TRANSLATOR IN ADMINISTRATIVE TORT PROCEEDINGS: A COMPARATIVE LEGAL ASPECT UNDER THE LAWS OF UKRAINE / Zaporizhzhya national university, Ukraine

The article considers the legal fixation of the procedural status of a translator in administrative tort production. Based on the analysis of the current legislation is investigated content procedural status translator in administrative tort production, consisting of a set of rights, duties and responsibilities that characterize its place and role as a participant in the relevant proceedings.

The author claims that the theme of the procedural status translator in administrative tort production is poorly explored, examined fragments in the aspect of the more important problems. Quite logical and expedient in depth study of the peculiarities of the procedural status of a translator as one of subjects of administrative tort production for the formation of the modern scientific base in the process of creating a new codified administrative tort act.

The article gives a comparative analysis of legislative fastening of elements of the procedural status of a translator in administrative tort production and other productions – in administrative, civil and criminal. Taking into account the results of more effective activity of the legislator in administrative, civil and criminal productions regarding the fixing of administrative and procedural status of an interpreter, has allowed to adopt a positive experience in this issue to address weaknesses in administrative tort sphere. This will help to ensure the effective participation of a translator in administrative tort production in practice.

The author makes a conclusion that in administrative tort codified in legislation, there are not enough clear regulation of issues related to the implementation of the administrative procedural status of the translator as a full-fledged participant of administrative tort production. Expedient is unification and detailed definition of all constituent administrative-procedural status of a translator precisely at the level of administrative tort codified legislation. Required is the of the adoption of the new codified administrative tort act, which proposes to fix a separate article with a clear definition of procedural rights, duties, responsibility of the translator in administrative tort production.

Key words: translator, administrative tort production, procedural status, rights, duties, responsibility.

У сучасних умовах державотворчих та правотворчих процесів в Україні відбувається реформування фундаментальних засад усіх галузей вітчизняного права, зокрема адміністративного та його процесуальної адміністративно-деліктної складової, яка також потребує оновлення задля ефективного законодавчого регулювання. Останнім часом актуалізуються дослідження, присвячені забезпеченню прав та свобод людини в різних сферах діяльності держави, у тому числі неабиякої актуальності набуває звернення до проблематики нормативного закріплення процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні та його співвідношення в інших видах проваджень. Це зумовлено як вимогами теоретичного плану (науки адміністративного права), так і виключно практичною необхідністю вдосконалення діючого законодавства у зазначеній сфері суспільних відносин. Тому дослідження проблем процесуального статусу перекладача, його структури, є одним із перспективних напрямків комплексного дослідження в адміністративно-деліктній доктрині.

Теоретичним питанням процесуального статусу приділяли свого часу увагу В.Б. Авер'янов, О.М. Бандурка, Ю.П. Битяк, І.П. Голосніченко, С.В. Ківалов, Т.О. Коломоєць, О.В. Кузьменко, А.Т. Комзюк, В.К. Колпаков, М.М. Тищенко та ін. У той же час комплексних наукових робіт, безпосередньо присвячених проблемі процесуального статусу перекладача, і до цього часу немає.

Процесуальний статус учасника провадження у справі про адміністративне правопорушення є сукупністю його процесуальної правоздатності, процесуальної дієздатності, процесуальних прав, обов'язків, гарантій, законних інтересів, відповідальності, і визначається тією процесуальною метою, якою обумовлена участь у провадженні відповідного суб'єкта [1]. Слід зазначити, що для визначення процесуального статусу перекладача досить важливою є та роль, яку він виконує в адміністративно-деліктному провадженні. Завдання перекладача в адміністративно-деліктному провадженні – допомогти особам, які беруть участь у справі, повноцінно спілкуватися з тим учасником провадження, який не володіє або недостатньо володіє мовою, якою здійснюється провадження; для цього він виконує послідовний або синхронний переклад; усний чи письмовий переклад документів та інших матеріалів справи в обсязі, необхідному для учасника провадження, який не володіє мовою провадження. Адже неволодіння мовою провадження і відсутність перекладача позбавляє особу можливості захистити свою позицію, зрозуміти усе, що відбувається під час розгляду справи.

Цілком логічним і доцільним є поглиблене дослідження особливостей процесуального статусу перекладача як одного із суб'єктів адміністративно-деліктного провадження із формуванням відповідного наукового базису для вдосконалення нормативних засад реалізації цього статусу під час здійснення відповідного провадження. Урахування наявних результатів доктринального дослідження процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні, прогалин нормативного визначення його статусу, позитивного досвіду нормативного врегулювання статусу перекладача в інших видах проваджень з урахуванням потреб часу сприятиме формуванню новітнього надійного наукового підґрунтя для сучасної нормопроектної, у тому числі й кодифікаційного характеру, діяльності щодо врегулювання цього питання, забезпечення ефективної участі перекладача у відповідному провадженні.

Процесуальний статус перекладача в адміністративно-деліктному провадженні є комплексним поняттям, яке включає права і обов'язки, які забезпечують виконання перекладачем встановлених функцій, але не може розглядатися незалежно від змісту та обсягу його основних законних інтересів, свобод, відповідальності і гарантій. Саме такий підхід до кількості та назви елементів процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні має бути базовим, розкриває все його розмаїття, багатогранність.

Сутність прав у структурі процесуального статусу полягає в тому, що це формально визначені та юридично гарантовані можливості користуватися соціальними благами і реалізовувати суб'єктивні інтереси, тобто законодавчо закріплені юридичні можливості поведінки особи. Так, наприклад, В.В. Галуцько вважає, що права людини – це природні, невід'ємні потреби та інтереси індивіда, що зумовлюються самим фактом його існування в конкретних історичних умовах, однакові для всіх громадян, об'єктивно визначені досягнутим рівнем розвитку людства та встановлені на рівні міжнародних стандартів. Обов'язком держави є закріплення їх у законодавстві та створення умов для їх практичного забезпечення [2]. Обсяг прав (в тому числі і в адміністративно-деліктній сфері) регламентований, насамперед, Конституцією України [3], КпАП України [4] та законами України. Свободи особи (нормативно закріплені можливості) мають певні особливості у порівнянні з правом. Надаючи свободи, держава підкреслює значущість людини у певних сферах суспільної діяльності, наприклад самостійний вибір особою

способу життя, вільне обрання діяльності та поведінки в умовах, що забезпечує держава і суспільство. За твердженням О.М. Бандурки, М.М. Тищенко, адміністративно-процесуальні свободи – це „гарантовані державою можливості вибору громадянином певної поведінки і реалізація такого вибору в рамках закріплених законодавцем прав та обов’язків громадян в адміністративно-деліктному провадженні, як забезпечену законодавцем недоторканність сфер діяльності і особистого життя громадянина з боку державних органів, посадових осіб, інших суб’єктів адміністративно-деліктного провадження” [5, с. 72].

За загальним правилом, відповідно до принципу рівності, усі особи повинні мати однакові можливості для реалізації своїх прав, у тому числі й в адміністративно-деліктному провадженні. Відповідно до норм ст.275 КпАП України, перекладач в адміністративно-деліктному провадженні має такі права: право на відшкодування витрат, яких він зазнав у зв’язку із явкою до органу (посадової особи), у провадженні якого перебуває справа про адміністративне правопорушення, та право на збереження за особою, яку викликають як перекладача, середнього заробітку за місцем роботи за час його відсутності у зв’язку із явкою до органу (посадової особи), в провадженні якого перебуває справа про адміністративне правопорушення. Однак, лише цими правами, про які безпосередньо згадано у ст.275 КпАП України, перелік прав перекладача не обмежується, їх набагато більше, хоча вони й закріплені, на жаль, не систематизовано, що ускладнює процес правозастосування. З’ясовуючи коло прав перекладача, слід, насамперед, звернутися до аналізу нормативно-правових актів, які регламентують його статус. Перш за все, увагу варто звернути на КпАП України – базовий нормативно-правовий акт, який визначає засади участі перекладача в адміністративно-деліктному провадженні. До прав перекладача можна також віднести: право на ознайомлення з матеріалами справи, право на отримання роз’яснення підстав застосування до нього примусових чи адміністративно-попереджувальних заходів; права, які дають можливість перекладачеві впливати на хід і результати провадження (наприклад, права давати пояснення, заявляти клопотання тощо); права, пов’язані з можливістю оскарження перекладачем дій і рішень компетентних органів та посадових осіб; право одержувати винагороду за виконаний переклад та відшкодування витрат, пов’язаних із його залученням до провадження; право заявляти клопотання про забезпечення безпеки (за наявності відповідних підстав). На жаль, вище зазначені процесуальні права у діючому КпАП України (ст.274 КпАП України) закріплені фрагментарно, що, у свою чергу, позначається на повноті цього статусу загалом. Однак, варто зазначити, що аналіз нормативно-правових актів, які визначають засади участі перекладача в інших видах проваджень, дозволяє вести розмову про більш виражений, деталізований підхід законодавця до вирішення цього питання. Так, наприклад, перекладач має право: відмовитися від участі в адміністративному судовому процесі, якщо він не володіє мовою в потрібному обсязі, задавати питання з метою уточнення перекладу, право на оплату виконаної роботи та на компенсацію витрат, пов’язаних з викликом до суду (ч.3 ст.68 КАС України) [6]. У випадках, передбачених ч.2 ст.68 КПК України, перекладач має право ставити запитання з метою уточнення правильного перекладу; знайомитися з протоколами процесуальних дій, у яких він брав участь, і подавати до них зауваження; одержувати винагороду за здійснений переклад та відшкодування витрат, пов’язаних із його залученням до кримінального провадження; заявляти клопотання про забезпечення безпеки [7]. Правовий статус перекладача в цивільному процесі регламентується ЦПК України, у якому визначено, що перекладач має право: задавати питання з метою уточнення перекладу, відмовитися від участі у процесі, якщо він не володіє достатніми знаннями мови, необхідними для перекладу, а також на оплату виконаної роботи та компенсацію витрат, пов’язаних із викликом до суду (ч.3 ст.55 ЦПК України) [8]. Отже, бачимо результати більш досконалої, ефективної діяльності законодавця, що створює передумови для формування висновку

про доцільність запозичення позитивного досвіду в цьому питанні задля усунення відповідних прогалин в адміністративно-деліктній сфері. Однак, варто відмітити, що найбільш повно врегульовано процесуальний статус перекладача діючим КПК України, побудованому на сучасній ідеології права із урахуванням сьогоденних заходів захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб у публічній сфері. Певні його положення задля вдосконалення процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні можна запозичити із нього. На зразок аналога КПК України можна запропонувати виділити окрему статтю КпАП України з переліком прав перекладача такого змісту: 1) ставити запитання з метою уточнення для здійснення правильного перекладу; 2) знайомитися зі змістом процесуальних документів і подавати до них зауваження; 3) відмовитися від участі у провадженні, якщо не володіє достатніми знаннями мови, необхідними для перекладу; 4) одержувати винагороду за виконаний переклад та відшкодування витрат, пов'язаних із його залученням до адміністративно-деліктного провадження.

Елементом процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні є його процесуальні обов'язки. Виконання обов'язку є юридичною та моральною основою реалізації права людини вимагати від інших суб'єктів і держави гарантування реалізації належних йому прав. Права та обов'язки завжди взаємопов'язані між собою через їх зумовленість та рівність. Належне виконання покладеного обов'язку є необхідною умовою та гарантією реалізації прав, свобод і законних інтересів суб'єктів, забезпечує задоволення інтересів держави та суспільства. Адміністративно-процесуальні обов'язки – це встановлювана державою, органами місцевого самоврядування, а у визначених законодавством випадках і іншими суб'єктами, що фіксується в джерелах адміністративно-процесуального права міра необхідної, належної поведінки громадян в інтересах держави, суспільства й особистих інтересів громадян [5, с. 73]. З метою реалізації завдань адміністративно-деліктного провадження діючим законодавством встановлюється цілий комплекс обов'язків, що покладаються на осіб, які беруть участь у відповідному провадженні, у тому числі і на перекладача.

Аналізуючи положення КпАП України, варто зазначити, що його норми дуже стисло закріплюють відповідний елемент процесуального статусу перекладача, а саме: перекладач зобов'язаний з'явитися на виклик органу (посадової особи) і зробити повно й точно доручений йому переклад (ст.274 КпАП України). Детального переліку обов'язків перекладача в адміністративно-деліктному провадженні у чинному законодавстві, на жаль, немає, наявність певної кількості бланкетних, відсильних норм створює певні складнощі у правозастосуванні. До речі, проведений аналіз дає можливість стверджувати, що, окрім КпАП України, процесуальний статус перекладача (хоча і в інших різновидах проваджень) визначено КАС України, КПК України, ЦПК України, у яких перелік процесуальних обов'язків перекладача є значно ширшим, тому для порівняння слід навести основні з них. Так, відповідно до ч.4 ст.68 КАС України, перекладач зобов'язаний з'явитися за викликом суду (якщо він дав згоду на перекладання), здійснювати повний, правильний переклад і власним підписом засвідчити правильність перекладу в процесуальних документах (присяга проголошується перекладачем усно, після чого він підписує текст присяги, який разом із розпискою про попередження настання кримінальної відповідальності долучаються до справи ст.125 КАС України). У цивільному процесі перекладач зобов'язаний з'явитися за викликом суду, здійснювати повний і правильний переклад, посвідчувати правильність перекладу своїм підписом у процесуальних документах (ч.4 ст.55 ЦПК України). Аналіз положень КПК України свідчить, що перекладач зобов'язаний: прибути за викликом слідчого, прокурора, суду; заявляти самовідвід за наявності обставин, передбачених законодавством; здійснювати повний і правильний переклад,

посвідчувати правильність перекладу своїм підписом; не розголошувати відомості, які стосуються суті кримінального провадження та процесуальних дій, що здійснюються під час нього, і які стали відомі перекладачу у зв'язку з виконанням його процесуальних обов'язків. Аналіз положень КАС України, КПК України, ЦПК України у відповідній частині дає можливість стверджувати, що за аналогією з ними у КпАП України має бути врегульованим відповідне питання щодо визначення обов'язків перекладача в адміністративно-деліктному провадженні, що сприятиме деталізації його адміністративно-процесуального статусу.

Варто звернути увагу на те, що взагалі не врегульованим залишається питання можливого відводу (відповідно обов'язків) перекладача в адміністративно-деліктному провадженні, на відміну від решти видів проваджень. Вичерпний перелік підстав для відводу перекладача у кримінальному провадженні передбачений ст.ст.77, 79 КПК України, в адміністративному – ст.ст.27, 29 КАС України, у цивільному провадженні – ст.ст.20, 22 ЦПК України. Беручи до уваги важливість участі перекладача в адміністративно-деліктному провадженні, значення такої участі для реалізації процесуального статусу інших учасників відповідного провадження, питання відводу (самовідводу) перекладача мають бути чітко визначені нормативно і це варто врегулювати в новому кодифікованому адміністративно-деліктному акті. Підставами може бути: особиста зацікавленість перекладача в результатах розгляду справи, родинні зв'язки з учасниками провадження, некомпетентність перекладача або відсутність знань щодо правильного перекладу термінології у сфері, яка є предметом розгляду адміністративно-деліктного провадження, недостатній професіоналізм особи тощо. Можна цілком вважати слушною цю пропозицію щодо доцільності закріплення підстав процесуального відводу (самовідводу) перекладача в КпАП України.

З огляду на проведений порівняльний аналіз процесуальних обов'язків перекладача в різних видах проваджень, можна зробити висновок про те, що адміністративно-деліктне законодавство їх менш детально регламентує, тому доцільно усунути зазначений недолік шляхом вдосконалення положень діючого законодавства, необхідно розширити перелік процесуальних обов'язків перекладача в адміністративно-деліктному провадженні з урахуванням положень оновленого кримінального процесуального законодавства. Варто звернути увагу і на те, що бувають випадки, коли адміністративні правопорушення вчинюються особами, які, через фізичні (сліпі, німі, глухі, глухонімі) вади, не здатні самостійно здійснювати своє право на вільне спілкування. У таких випадках участь перекладача (сурдоперекладача) є обов'язковою. Однак, діючим адміністративно-деліктним законодавством не передбачено взагалі випадків обов'язкової участі перекладача (сурдоперекладача). Тому в майбутньому адміністративно-деліктному кодифікованому акті необхідно усунути існуючу прогалину і передбачити такі випадки, перш за все, орієнтуючись на положення чинного кримінального процесуального законодавства, із тим, щоб забезпечити максимальну лінгвістичну допомогу відповідній категорії осіб. Можна запропонувати виділити окрему статтю в КпАП України, у якій закріпити обов'язки перекладача: 1) прибути за викликом до органу (посадової особи), уповноваженого розглядати справу про адміністративне правопорушення; 2) заявити відвід (самовідвід) за наявності поважних обставин, передбачених діючим законодавством; 3) здійснювати повний і правильний переклад, засвідчувати правильність перекладу своїм підписом у процесуальних документах; 4) не розголошувати відомості, які безпосередньо стосуються суті адміністративно-деліктного провадження і стали відомі перекладачу в процесі виконання його обов'язків; 5) відповідати спеціальним вимогам професійного перекладача (підтверджувати свою компетентність).

Щодо відповідальності перекладача в адміністративно-деліктному провадженні слід зазначити своєрідність такої та особливості її нормативної регламентації; це зумовлено

тим, що в більшості своїй положення формувалися ще у 80-рр. ХХ століття й суттєвих змін не зазнали. Відповідальність перекладача настає внаслідок несумлінного ставлення до своїх обов'язків і передбачена ст.ст.185-3, 185-4 КпАП України: за злісне ухилення перекладача від явки до суду, органу досудового розслідування чи прокурора. Решта ж залишається поза увагою законодавця, що створює проблеми у правозастосуванні. Варто в цьому аспекті проаналізувати інші кодифіковані джерела. Так, наприклад, у ч.5 ст.68 КАС України закріплено, що перекладач за завідомо неправильний переклад або за відмову без поважних причин від виконання покладених на нього обов'язків, несе кримінальну відповідальність; КПК України (ч.5 ст.68) та ЦПК України (ч.5 ст.55) містять аналогічні положення щодо відповідальності перекладача, а саме: за завідомо неправильний переклад або за відмову без поважних причин від виконання покладених на нього обов'язків перекладач несе кримінальну відповідальність, а за невиконання інших обов'язків – відповідальність, встановлену законом. Кримінальна відповідальність перекладача настає за відмову без поважних причин від виконання покладених на нього обов'язків – ст.385 КК України; за завідомо неправильний переклад – ст.384 КК України [9].

Для вдосконалення нормативного закріплення відповідальності перекладача безпосередньо в адміністративно-деліктному провадженні слід запропонувати визначити в окремій статті майбутнього кодифікованого адміністративно-деліктного акту такі положення: перекладач несе відповідальність згідно з чинним законодавством: 1) за здійснення завідомо неправильного перекладу або за відмову без поважних причин від виконання покладених на нього обов'язків – кримінальну; 2) за злісне ухилення від виконання або за відмову від виконання (без поважних причин) покладених на нього процесуальних обов'язків – адміністративну; 3) за невиконання службових обов'язків та порушення трудової дисципліни – дисциплінарну. З урахуванням сформульованих пропозицій можна було б дещо модифікувати цей елемент статусу перекладача й передбачити саме адміністративну відповідальність за: злісну неявку за викликом органу (посадової особи), що розглядає справу про адміністративне правопорушення; за відмову без поважних причин від виконання перекладу (сурдоперекладу); за завідомо неправильний переклад (сурдопереклад). При цьому зазначити в частинах однієї статті КпАП України кваліфікуючі ознаки – повторність вчинення діяння із посиленням відповідальності (у тому числі штраф у підвищеному розмірі й громадські роботи).

Отже, слід констатувати, що, на жаль, в адміністративно-деліктному законодавстві зустрічаються прогалини та недостатньо чітка регламентація питань, пов'язаних із реалізацією процесуального статусу перекладача як повноцінного учасника адміністративно-деліктного провадження, як особи, що сприяє здійсненню провадження. Зважаючи на те, що існує велика кількість посилань на інші нормативно-правові акти щодо прав, обов'язків, відповідальності перекладача, це не допомагає ефективній реалізації ним свого статусу в адміністративно-деліктному провадженні. Доцільними є уніфікація та повне закріплення всіх складових адміністративно-процесуального статусу перекладача саме на рівні адміністративно-деліктного кодифікованого законодавства.

Отже, вдосконалення процесуального статусу перекладача в адміністративно-деліктному провадженні можливе шляхом закріплення в діючому законодавстві деталізованого комплексу прав, свобод, законних інтересів, обов'язків, гарантій участі і відповідальності перекладача із акцентом на досягнення законодавця у врегулюванні цього питання в адміністративному судочинстві, кримінально-процесуальній сфері.

ЛІТЕРАТУРА

1. Крикун О.В. Учасники провадження у справах про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс] / О.В. Крикун // Право і безпека. – 2010. – № 5. – Режим доступу : <http://pravoznavec.com.ua/period/article/3323/%CE>
2. Галуцько В.В. Адміністративно-правовий статус фізичних осіб [Електронний ресурс] : навч. посіб. у 2 т. (Загальне адміністративне право Т.1) / В.В. Галуцько, В.І. Олефір, М.П. Пихтін та ін. – Херсон : Херсонська міська друкарня, 2011. – Режим доступу : <http://www.law-property.in.ua/articles/general-administrative-law/78-administratyvnopravovyy-status-of-individuals.html>
3. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 5. – Ст. 1122.
5. Бандурка А.М. Административный процесс : учебник / А.М. Бандурка, Н.М. Тищенко. – Х. : НУВД, 2001. – 353 с.
6. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35, /35-36, 37/. – Ст. 446.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651- VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 37. – Ст. 1370.
8. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40, / 40-42 / – Ст. 492.
9. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131.

REFERENCES

1. Krikun, O.V. (2010), „Participants of production on Affairs about administrative offences”, *Pravo i bezpeka*, no. 5, available at : <http://pravoznavec.com.ua/period/article/3323/%CE> (access April 30, 2014).
2. Galun'ko, V.V. (2011), „Administrative-legal status of individuals”, *Administrative law of Ukraine, General administrative law*, V.1, available at : <http://www.law-property.in.ua/articles/general-administrative-law/78-administratyvnopravovyy-status-of-individuals.html> (access April 30, 2014).
3. Konstitucija Ukraïni (1996) [The Constitution Of Ukraine], *Vidomosti Verhovnoi Radi*, no. 30, St. 141.
4. Kodeks Ukraïni pro administrativni pravoporushennja (1984), [The code of Ukraine on administrative offences], *Vidomosti Verhovnoi Radi URSR*, no. 5, St. 1122.
5. Bandurka, A.M. and Tishhenko, N.M. (2001), *Administrativnyj process* [The administrative process], NUVD, Kharkov, Ukraine.
6. Kodeks administrativnogo sudochinstva Ukraïni (2005), [The code of administrative procedure of Ukraine], *Vidomosti Verhovnoi Radi Ukraïni*, no. 35, /35-36, 37/, St. 446.
7. Kriminal'nij procesual'nij kodeks Ukraïni (2012), [Criminal procedural code of Ukraine], *Oficijnij visnik Ukraïni*, no. 37, St. 1370.
8. Civil'nij procesual'nij kodeks Ukraïni (2004), [Civil procedural code of Ukraine], *Vidomosti Verhovnoi Radi Ukraïni*, no. 40, / 40-42/, St. 492.

9. Kriminal'nij kodeks Ukraïni (2001), [The Criminal code of Ukraine], *Vidomosti Verhovnoi Radi Ukraïni*, no. 25, St. 131.

УДК 347.73: 336.27

ANALYSIS OF FOREIGN EXPERIENCE SPECIFICS OF LEGAL REGULATION OF ORGANIZATION, MANAGEMENT AND MAINTENANCE OF GOVERNMENT DEBT: PRIORITIES OF ITS IMPLEMENTATION IN UKRAINE

Pirozhkova Y.V., candidate of law, the associate professor

Zaporizhzhya national university (yuliya150677@mail.ru)

In this article has been carried out research of foreign experience specifics of legal regulation of organization, management and maintenance of the government debt obligations. In the era of increasing the impact of globalization on the loan relationships, the analysis of experience of the high developed countries in the area of market relations, especially in the sphere of legal and institutional maintenance of government debt, will give the opportunity to optimize Ukrainian debt policy and influence on creation of the solutions for the internal and external government debt problem in Ukraine. The Author examined the specifics of legal regulation in the financial and legal institution of government debt in the USA, Germany, Great Britain, Poland, Russia, Kazakhstan and Belorussia; established patterns of maintenance of government debt obligations, described authorities and legislative acts in the sphere of legal regulation of organization, management and maintenance of the government debt.

Key words: public finances, government debt, government debt policy, government debt obligations, government debt strategy.

Пирожкова Ю.В. АНАЛИЗ ЗАРУБЕЖНОГО ОПЫТА ОСОБЕННОСТЕЙ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ФОРМИРОВАНИЯ, УПРАВЛЕНИЯ И ОБСЛУЖИВАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО ДОЛГА: ПРИОРИТЕТЫ ЕГО ВНЕДРЕНИЯ В УКРАИНЕ / Запорожский национальный университет, Украина

В статье анализируется зарубежный опыт правового регулирования формирования, управления и обслуживания государственных долговых обязательств. В современных условиях глобализации, усиления ее влияния на денежно-кредитные отношения, исследование опыта стран с высоким уровнем развития рыночных отношений в сфере правового и институционального обеспечения регулирования государственного долга, даст возможность оптимизировать украинскую долговую политику, повлияет на формирование механизма решения проблем внешней и внутренней государственной задолженности в Украине. Автором исследованы особенности правового регулирования финансово-правового института государственного долга в США, Германии, Великобритании, Польше, Российской Федерации, Казахстане и Белоруси; определены модели обслуживания государственных долговых обязательств, охарактеризованы органы, исследованы законодательные акты в сфере формирования, управления и обслуживания государственного долга

Ключевые слова: государственные финансы, государственный долг, государственная долговая политика, государственные долговые обязательства, государственная долговая стратегия.

Пирожкова Ю.В. АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФОРМУВАННЯ, УПРАВЛІННЯ І ОБСЛУГОВУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ: ПРІОРИТЕТИ ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ / Запорізький національний університет, Україна

В умовах формування та функціонування ринкової економіки державний борг постає однією із суттєвих складових державних фінансів. За офіційними даними Міністерства фінансів України станом на 31 січня 2014 року державний та гарантований державою борг України становить 585.298.486,95 тис. грн. або 73.226.383,96 тис.дол. США.

Стабілізація економічної ситуації в державі, забезпечення ефективного наповнення державного бюджету та зменшення зовнішнього державного боргу, обумовлює